

Det händer att människor ber henne titta in i framtiden. Det kan hon inte. Vad hon däremot kan se är de redan pågående smygande, djupgående förändringar som är för nära, kanske för stora, och för långsamma för att vi andra ska upptäcka dem. Som futurist vill Natalie Dian skapa medvetenhet kring nödvändigheten av långsiktigt tänkande.

– Det finns särskilda delar i vår hjärna som är till för långsiktigt tänkande, och den förmågan behöver vi träna, berättar hon.

Text: Ann Westermärk Foto: Conch G Lönneryd

Hon skriver in tecken i tiden

Natalie Dian är organisationskonsult med inriktning på framtidsfrågor. Futurist, säger hon själv. Men när det gäller den dagliga omvärldsbevakningen är det varken摩登nycker eller konkurrentanalyser för näringslivet som intresserar henne. Och man ska ha klart för sig att all omvärldsbevakning, eller Environment Scanning som Natalie föredrar att kalla det, är präglad av den person som bevakar.

– Jag är inriktad på hur människor tänker, och hur det kan påverka framtiden. Mina ämnen, säger hon, är främst värderingar, hjärnforskning, energi- och hållbarhetsfrågor.

Tecken i tiden

En samhällsvärdering ersätts av en annan. Helt plötsligt, utan förvarning? Folkhemmet ersätts av en marknadsstruktur. Helt plötsligt, utan förvarning? Nej, för den som lyssnar till tecknen i tiden sker förändringarna sällan utan förvarning. Natalie berättar att när en eller ett antal personer får en idé och diskuterar den med andra som i sin tur spider den till ytterligare andra blir det en trend när 15 till 25 procent av nationen, samhället eller organisationen har tagit till sig idén. Och som trend tar automatiskt allt fler till sig den nya värderingen eller det nya förhållnings sättet, som en orefleterad självklarhet. Och när "alla gör det" är det inte längre någon trend, utan något som bara är. På nätet finns en sida som heter Signs of the Times där hon varje månad lägger in ungefär sju nya "Tecken i tiden". Där finns även ett arkiv med tecken i tiden tillbaka till år 2000.

På min fråga kring hur vi kan träna oss att tänka långsiktigt svarar Natalie att hon gärna vill backa ett steg. Det första, säger hon, är medvetenheten om att långsiktigheten saknas. Hon hävdar att de allra flesta – såväl på individnivå som på

organisations-, nationell och global nivå – saknar medvetenhet om att de i hög grad styrs av kortsiktigt tänkande. Kortsiktigheten är en del av vår kultur, men för att inte förlamas; och på sikt för att överleva, måste vi återinföra långsiktigheten.

– För jagaren var det en överlevnadsfråga att veta var födan skulle kunna vara för den kommande vintern, och att sedan också gå i den riktningen. Kortsiktigt tänkande, markerar hon, ledde helt enkelt till döden. Och ju mer komplicerat livet är, desto viktigare är långsiktigheten.

Betydelsen av framtidsbilder

Vad är då motståndet mot långsiktigt tänkande?

– Det kostar i tålmod. Vi måste lida lite mer och vara lite mer mogna, svarar hon med ett leende.

– Utvecklingsmässigt kan man säga att många av oss är på barnets nivå. Men som vuxna, mogna människor har vi möjlighet att avstå från saker för att vi vet att vi därmed får något bättre längre fram.

Och det som krävs, enligt Natalie Dian, är att vi har tydliga framtidsbilder. För utan framtidsbilder går såväl individer som organisationer och samhällen sönder.

– När man har ett långsiktigt mål, som man själv har satt upp eller varit med om att sätta upp, får det en dragningskraft; ungefär som kraften i ett utsträckt gummiband. Visionen drar dig framåt, säger hon, i rätt riktning. Ofta sker det på olika plan, och inte alltid samtidigt, men hela du – eller hela organisationen – får en rörelse framåt, i en bestämd riktning.

Handfasta tips?

Vad har hon då för råd till den som vill lära sig tänka mer moget och långsiktigt? Natalie Dian funderar.

22 essens 2/04

– Gör en lista på det som du idag gör kortsiktigt respektive långsiktigt i ditt liv, råder hon. Och sedan kan du fråga dig: Vad har jag för mål eller vision i mitt liv? Det här är ofta en svår fråga, inflierar hon, och nyanserar den något: Du kan helt enkelt fråga vad du har för plan. Som steg tre frågar du dig hur många av dina handlingar, kortsiktiga och långsiktiga från din lista, som bidrar till ditt mål, eller följer din plan. Och om man inte har något mål eller någon plan bör man, som jag ser det, fråga sig varför man valt att inte ha det, säger hon.

Att "rädda världen"

Lika lite som Natalie Dian "ser" in i framtiden målar hon upp färdiga visionsbilder för enskilda och organisationer.

– Jag jobbar med människor i processer, i syfte att öka medvetenhet och ge verktyg så att de kan tänka själva. I det arbetet hjälper jag till att tydliggöra deras egna bilder, önsningar och mål, förklarar hon.

Vad tänker du själv, hur ser din framtid ut och hur vill du att din framtid ska se ut. är exempel på kärnfrågor att arbeta med. Och på frågan om vad Natalie har för vision i sitt eget liv svarar hon "Att rädda världen", följt av ett stort leende.

– Jag menar att vi alla kan "rädda världen" på en smal nivå,

vi kan göta något gott för någon eller något som bidrar till en bättre värld, säger hon.

Arbetar i projekt

Som egen företagare arbetar Natalie Dian med framtidsorienterade projekt. De mest kända är Framtidsbygget (för ett framtida hållbart samhälle), Framtidsbygget för Kvinnor (offentlig sektor), Framtidspanarna (framtidens arbete) och Äldre i arbete (generationsskiftet och arbetskraftsbristen).

Om man följer tecknen har man ju möjlighet att förbereda sig – och på så vis påverka framtiden. Och för den som fastnar i förlamning, i tron att det ändå inte är någon idé att göra något?

– Gå in på www.GoodNewsIndia.com, där en äldre indisk man reser runt över hela Indien för att skriva om och uppmärksamma människor som gör en insats i samhället. Varje land skulle ha en sådan sida, säger hon, som bygger bilder och drömmar för människor. Det är viktigt!

Och kanske är detta Natalie Dian i ett nötskal. Om fler tänker långsiktigt kan fler "rädda världen"; till en början som en smygande och djupgående rörelse, "osynlig" för de flesta.

Natalie Dian, organisationskonsult med inriktning på framtidsfrågor, tror att vi kan "rädda världen" genom att tänka mer långsiktigt.

Mer om projekten kan du läsa på www.visioncentretframtidbygget.se